

*Lilly
átmegy
a falon*

*fine
selection*

ANNE C. VOORHOEVE

ANNE C. VOORHOEVE

Lilly
átmegy
a falon

Első kiadás

Könyvmolyképző Kiadó, Szeged, 2017

Előszó

BARÁTSÁGOS SZEMPÁR. Meleg barna, okkersárga pettyekkel – parányi lidércfények a bár neoncsöve alatt –, fölöttük két határozott kis buheráng: két felettebb mozgékony sötét szemöldök. A barátságos szemek mindig Rolf bácsit juttatják eszembe, kizárólag ezért engedem meg ennek a férfinak, hogy leüljön mellém. Az első hozzám intézett szavai ugyanis nem éppen eredetiek.

– Megengedi...? Olyan szomorúnak tűnik. Akár Hamupipőke, egyedül a bárpultnál...

Egyike annak a sok doktornak, akik első, munkában töltött hetem alatt körülöttem legyeskedtek. A nevek zűrzavarában az övét azonnal elfelejtettem.

– Gregor Hillmer – mutatkozik be újra. – Prehisztorikus régészet.

– Hillmer? – kapom fel a fejemet.

Már meg is bánom, nem akartam érdeklődést mutatni. Én csak feltűnés nélkül végig akartam ülni az estét itt, ennél az ideiglenesen felállított bárpultnál, mivel úgy értesültem, hogy a Történeti Múzeumban az önkénteseknek is illik megjelenni a közös nyári ünnepségen. Rossz idő esetén, így ma is, idebent tartják meg, a nagy, hűvös

előcsarnokban, kőből faragott császárok, gladiátorok, hiányzó lábú csatalovak és pompás istenségek között, mely utóbbiak arca odaveszett valahol a két évezredig tartó vándorlás során. Ott állnak némán és méltóságteljesen a színes diszkólámpák fényében, eltűrik a zenét, ami furcsán, üresen verődik vissza a falakról, és a Nílus, a Tiberis vagy az Eufrátesz partján tartott régmúlt ünnepekről álmodoznak. Messze vagyunk az otthonunktól.

Dr. Gregor Hillmer felvonja a szemöldökét, mire én elpirulok.

– Bocsásson meg, ismertem egyszer valakit... de biztosan nem rokonok. Úgy hallottam róla, hogy elment a Közel-Keletre.

Sajnálkozó „hm”.

– Talán régész volt?

– Nem. Stasi-tiszt.¹

Három vitrin között egy már nem is olyan fiatal lány táncolja körbe önfeledten a borospoharát. Sürgősen azt kívánom, bárcsak otthon lehetnék a kanapén. Ki kellene pakolnom még néhány dobozból.

– Nos, igen – veszi fel a fonalat ismét a megingathatatlan dr. Hillmer. – Akkor bizonyos értelemben ő is az embert kutatta.

Felemeli a poharát, éppúgy meglepődve elfojtott kuncogásomon, mint én magam, és megkockáztatok még egy gyors pillantást. Nem nevezném jóképűnek – léteznek egyáltalán jóképű régészek? –, de mégis szimpatikus: közepes termetű, dús, sötét haja van, nyakken-dője lezseren a második inggombja magasságában van megkötve, a harmincas évei közepén járhat, tehát tíz évvel lehet idősebb és öntudatosabb nálam.

---

¹ A „Stasi” szót a keletnémet „Ministerium für Staatssicherheit”, vagyis Állambiztonsági Minisztérium köznyelvi rövidítéseként használták.

– Tudja, hogy ma este ön viseli itt a legszokatlanabb ruhát? Igen, higgyen nekem, mindenki magát nézi!

Hát éppen ez az – többek közt. Fogalmam sem volt, mit szokás felvenni egy múzeum nyárünnepére. A meghívás elég formálisnak tűnt számomra, és mivel a ruhásszekrényemben nem találtam semmi alkalomhoz illőt, kínomban anyu régi holmijai jutottak eszembe, amelyeket évek óta őrizgetünk. Egy szűk szabású, elefántcsontszínű modell, melynek durva szövésű anyagába fehér gyöngyöket varrtak – gyerekkoromban imádtam, ha ezt viselte. Úgy állt rajta, mintha ráöntötték volna. És most itt kell feszítenem benne egy könnyed partin, ahol szinte már megszégyenítően túlöltözöttnek hatok! Holnap már csak nevetek rajta, vigasztalom magam, de pillanatnyilag, ennyi új kolléga között ez a lehető legrosszabb, ami történhet velem. Mintha nem lennék egyébként is eléggé letörve.

Mégis úgy döntök, nem zavartatom magam, és mintegy magától értetődően közlöm:

– Anyám viselte az *Elle* egyik címlapján.

Hátraveti a fejét, amitől láthatóvá válik makulátlan felső fogsora, és szívből nevetni kezd (*Homo sapiens, korai 21. század, magánbeteg*), én pedig csak még inkább dühbe gurulok a saját ostobaságom miatt. Gondolhattam volna, hogy azt fogja hinni, viccnek szántam! Egy Stasi-tiszt meg egy anya az *Elle* címlapján! Mindjárt tréfát űz majd „a mi új, keletnémet szaporulatunkból” – Engel professzor úr ugyanis így mutatott be engem a többieknek. Minden egyes kollégának, aki kezét fogott velem. Amire persze mindenki jelentőségteljesen, bár kissé tanácstalanul ennyit reagált: „Ááá...!”

– Úgy tűnik, különösen bosszantó társaságnak talál bennünket – mondja helyette dr. Hillmer. – Itt ül egyedül a bárpultnál, a poharát

forgatja, fel sem néz. Pedig ha ismerne minket, tudná, hogy egész kedves népség vagyunk, Lilly... szólíthatom Lillynek? Nem először jár a régi tartományokban², igaz?

– Itt nőttem fel. Hamburgban.

Meglepetten néz rám.

– Csak félig vagyok „Ossi” – világosítom fel. – Félig az anyámnak köszönhetően. És félig, vagy legalábbis majdnem félig, ami a Hamburgban és Jénában eltöltött éveimet illeti. De Jénában, az iskolában egész végig én voltam a „Wessi”. – Kiiszom az utolsó kortyot, és felállok. – Azt hiszem, jobb, ha most megyek. Ne haragudjon, de nincs kedvem ünnepelni.

– Várjon! Megbántottam? Higgye el, így tíz évvel az újraegyesítés után nekem is az agyamra megy ez a fecsegés Keletről meg Nyugatról, de adott esetben az embernek nem jut eszébe semmi jobb. – Szegény egyszerre roppant tanácstalannak tűnik. – Még csak fél tizenegy van...! – teszi hozzá könyörögve.

Rövid vonakodásom láttán felbátorodik, felém tolja a bárszéket, a karom alá nyúl, és célzasképp visszasegít rá, mintha egyedül nem tudnék felülni. Úgy érzem magam, mint egy táncórán.

– Meséljen, kérem! Ha Hamburgban nőtt fel, de az élete felét Jénában töltötte, akkor az... akkor annak még mindenképpen a fordulat előtt kellett történnie. Akkor a szülei nyilván önnel együtt mentek át az NDK-ba! Még ilyet! Bocsásson meg, de milyen érzés volt ez egy fiatal lánynak? Nem volt... nagyon szokatlan?

– Nekem nem. A szüleim már nem éltek, és én szerettem volna újra megtalálni a rokonaimat. De igaza van, nem volt olyan egyszerű.

---

² Régi tartományoknak (alte Bundesländer) nevezik az újraegyesített Németország azon tartományait, amelyek egykor a Német Szövetségi Köztársasághoz tartoztak. A volt NDK-s tartományokat a köznyelv „új tartományok”-nak hívja.

- Egyedül ment?
- Igen... nem. Ez egy hosszú történet, dr. Hillmer.
- Szólítson csak Gregornak! És kérem, mesélje el a történetét!
- Nem is tudom, hol kezdjem.
- Bárhol. A szüleinél. Kérem! Még csak fél tizenegy van.

Miért is ne? – fut át az agyamon. A beszélgetés állítólag csökkenti a honvágyat. Így aztán egy pillanatra lehunyom a szemem – és ennyi elég is, már ott van minden előttem.

Szeptember van, a kórház előtti mezőn almafa roskadozik a sok gyümölcs alatt. Kihozok a konyhából egy kislétrát, belekapaszkodom az egyik ágba és megrázom, mire csak úgy zuhog körülöttem a sok kövér, pirosaszöld színű alma. Nem tudom, vajon előttem miért nem jutott még senkinek eszébe – pedig biztosan örül az almafa, hogy megszabadulhat néhány gyümölcsétől! Végül megkönnyebbül, én pedig több vödör almát cipelek fel az osztályra. Később nagyon örülök, hogy megtettem, mert ez az utolsó nap, amikor anyu képes enni valamit, és így a zamatos, édes alma lesz az utolsó íz, amire emlékezni fog.

Október van, anyu a felhős égboltot nézi az ágyából. Az idén korán jön a tél. A mezőn eső áztatta falevelek csillognak; kinyitom az ablakot, hogy anyu hallja az eső kopogását. Milyen sok apró, halk zörejt hall az ember, ha felhagy a beszélgetéssel! Anyu karjában fekszem, egészen óvatosan az infúziós csövek miatt, és mert olyan vékonyak lettek a karjai, hogy attól tartok, még összetörném őket. Még ma is érzem, ahogy lehetőfinom testével a hátamhoz simul. Csak fekszünk és nézünk ki az ablakon, és azt hiszem, akkoriban az összes felhőt láttam, amit életemben látnom kell.

Azt is gondolom akkoriban, hogy már minden történetet halottam. Meggyőződésem, hogy semmi sincs, amit ne tudnék már

róla az együtt töltött tizenhárom év elmúltával – inkább testvéreként élünk, mint anya és lányaként, hiszen anyu fiatal volt, amikor megszülettem, és másképp beszélt velem, mint a barátnőimmel az ő anyukájuk. Még emlékszem, hogy az egyik lánynak azért nem volt szabad velem játszania, mert nyolcéves koromban már el tudtam mondani, mit csinál a nő és a férfi a hálószobában, hogyan születnek a gyerekek, és azt is, hogy mi az a vetélés. Látom magam előtt, ahogy anyu a fürdőszobában kiabál és sír, és összevérezi a törülközőket, és reszkető kézzel tárcsázom a 112-t, és egészen magas hangon kérem, hogy küldjenek egy mentőt...

A kisöcsém most tizennyolc éves lenne, nyolc évvel fiatalabb nálam, pontosan annyi lenne a korkülönbség, mint anyu és a nővére, Lena között, akit soha többé nem látott viszont azt az éjszakát követően, amikor apámmal átmenekültek egy határon oda, ahonnan már nem volt visszaút.

November van, Pascal utoljára jön látogatóba. Utána megeszünk együtt egy pizzát, és nem tudjuk, mit kezdhetnénk egymással. Olyan, mintha anyu és én már átmentünk volna abba a másik világba. Pascal tudja, hogy cserben hagyott minket, anyát és engem, de azt nem tudja, hogy egyáltalán nem haragszom rá. Mert így a végére anyu és én megint egyedül maradunk, mint régen, és én erősen kapaszkodom ebbe az időszakba, mert hiszem, hogy ez a legértékesebb, ami életemben osztályrészemül juthat...

1

APÁM HŐS VOLT. Kiszöktette anyámat az NDK-ból, és megmászott egy hegyet. Az egyik sikerült, a másik nem. Egyetlen fényképem őrzi az emléket. Anyámat átkarolva, egy oszlopnak dőlve áll – „A hársfaágak csendes árnyán”³, mesélte anyu merengve –, és mindketten nevetnek. Tizenkilenc évesek voltak, fülig szerelmesek. Néhány hónappal korábban Budapesten ismerkedtek össze, és attól fogva minden hónap első szombatján találkoztak Kelet-Berlinben, mindig ugyanabban az időpontban, mindig ugyanott, a hársfák alatt. Apám Hamburgban élt, anyám Jénában. Csak Kelet-Berlinben találkozhattak, és mindig csak néhány órára. Nem sokkal az előtt, hogy a berlini falat éjfélkor lezárták a Nyugatról érkező látogatók előtt, anyám a határátelőhöz vitte apámat, búcsút intettek egymásnak, majd boldogtalanul és vágyakozva indultak el két ellentétes irányba – hazafelé ebben a

---

³ Az eredetiben „Unter den Linden” (szó szerint: a hársfák alatt) – utalás Berlin híres főutcájára, amely a második világháború végétől a német újraegyesítésig Kelet-Berlinhez, azaz a Német Demokratikus Köztársasághoz tartozott. Walter von der Vogelweide német költő híres versének címe szintén „Unter den Linden”, Babits Mihály fordításában: „A hársfaágak csendes árnyán”.

kettéválasztott országban. Mindketten tudták, hogy ez nem mehet így sokáig.

Apámat Jochennek hívták. Jochen Kupfernek. Én a Lilly nevet kaptam a „Lili Marleen” című dal után. Anyu hűgát ugyanis tulajdonképpen Marlenének hívják, és anyu ezzel akarta jelezni, hogy a fal meg minden ellenére összetartozunk. Ők ketten leveleztek, fényképeket és csomagokat is küldözgettek egymásnak, és valahányszor karácsonykor thüringiai stollent ettem, arra gondoltam, hogy a családunk egy része Keleten él. Lena hosszú levelei azonban nem érdekeltek – hiszen senkit sem ismertem azok közül, akikről írt –, és a fényképek sem mondtak nekem semmit. Lenát feleolyan szépnek sem találtam, mint anyut (mekkora tévedés!), Rolf bácsikám pedig túlságosan is emlékeztetett az osztályfőnökömre, dr. Gottholdra ahhoz, hogy ismeretlenül is a szívembe zárhassam. Volt még egy unokatestvérem is, Till, aki csak néhány évvel volt fiatalabb nálam, de a fiúk így tíz-tizenegy évesen egyáltalán nem érdekeltek.

Csupán egyszer akadt el kis híján a lélegzetem. Lena küldött egy családi fényképet, amelyet műteremben csináltatott. Emlékszem anyu arckifejezésére, amikor meglátta. Úgy festett, mint aki mindenről megfélekezett maga körül. És amikor átnéztem a válla fölött, felfedeztem, hogy Lena néni, Rolf bácsi és az unokatestvérem, Till között ott álldogál egy lány is. Durcás képet vágott, és szemmel láthatólag épp annyira utálta, ha fényképezik, mint én.

– Ez meg ki? – kérdeztem csodálkozva.

– Ez az unokanővéred, Katrin – felelte anyu halkán.

Az unokanővérem, Katrin! Szóhoz sem tudtam jutni. Majdnem tizenkét éves voltam, már ezer történetet végighallgattam anyu családjáról az NDK-ban, de mindeddig egyetlen ember sem tartotta

szükségesnek, hogy elárulja nekem: van egy unokanővérem! Kivettem anyu kezéből a képet, és zavartan rámeredtem.

– Két évvel idősebb nálad – közölte anyu.

– Örökbe fogadták vagy valami ilyesmi? Úgy értem, honnan potytyant ide hirtelen? – Ma már tudom, hogy ennél rosszabb kérdést aligha tehettem volna fel, de akkor fogalmam sem volt semmiről. – Azt hittem, Lenának csak egy gyereke van: Till.

Valami bujkált anyu szemében, nem tudtam volna megmondani, micsoda, de visszatartott attól, hogy további kérdéseket tegyek fel neki. Unokanővérem, Katrin néhány napig még lekötötte a gondolataimat, de azután érkezett egy hír, ami minden egyebet a háttérbe szorított.

Anyu megint beteg lett. Már azt hittük, legyőzte a rákot, mert több mint egy éve nem keletkeztek újabb áttétek. Még emlékszem, milyen felszabadultak voltunk azon a nyáron: anyu, a barátja, Pascal és én. Pascal minden elképzelhetőt elkövetett, hogy megneveztessen bennünket – mindezt annak ellenére, hogy egyébként elég sok balszerencse érte, és már így sem vettem őt igazán komolyan, még én sem! Pascal az a fajta fickó, aki biztosan belelép a strandon az egyetlen üvegszilánkba, akinek felrobban a mikróban a kávéscsészéje, és akinek a szomszéd fogatlan tacsója úgy megharapja a vádliját, hogy négy öltéssel kell összevarrni a sebet. Csak a kamerával bánik igazán ügyesen. Soha nem látam szebb fotókat, mint amiket Pascal készített anyuról azon a nyáron, még mielőtt belénk hasított volna a felismerés, hogy meg fog halni.

Épp átköltöztünk egy szép, tágas lakásba az Isekanal közelébe. Már második éve itt jártam gimnáziumba közvetlenül a sarkon túl, és elkezdtem franciául tanulni, amit *très chic*-nek találtam. Pascal, aki francia, előszeretettel bosszantott azzal, milyen rossz a kiejtésem.

Folyton franciául beszélt velem, én pedig majd' felrobbantam mérgebben. De iskolába szerettem járni; voltak barátnőim, akiket kedveltem, és fiúk, akik idegesítettek minket. Álltunk az iskolaudvaron, és minden energiánkat az kötötte le, hogy ne vegyünk róluk tudomást. Talán ez hiányzott a legjobban, amikor – alig kezdődött el az új tanév – beírtak a poppenbütteli bentlakásos iskolába.

Mert ide csak lányok jártak. Csak tanárnők tanítottak, és az Isekanalra néző nagy szobám helyett itt mindenkinek csak egy kis szüni jutott, benne egy ágygal, egy íróasztallal és egy beépített szekrényvel. Internátusnak hívták, és én valóban internálva éreztem magam. De szentül meg voltam győződve arról, hogy anyu ismét meggyógyul, és kihoz onnan. Meg fogja csinálni! Hogy harmincnégy évesen meghal és magamra hagy... ez elképzelhetetlennek tűnt számomra.

Nem voltam hajlandó észrevenni, hogy egyre csak gyengül. Végző soron egyszer már átéltük mindezt, és első alkalommal is eljött az a pillanat, amelytől fogva ismét javulni kezdett az állapota. Amikor délutánonként meglátogattam, jókedvűnek mutatkoztam, azt tervezgettük, mit fogunk csinálni, ha meggyógyul, az internátusról pedig szinte semmit sem meséltem neki. *Persze hogy minden rendben. És: Igen, természetesen van már barátnőm, Meggi Pfeiffernek hívják, és bioszon melletttem ül...*

Meggi Pfeiffer tényleg melletttem ült bioszon, és valóban ő volt az, aki mint barátnő szóba jöhetett volna, ha kedvem lett volna ilyesmihez. De minek? Hiszen hamarosan úgyis elhagyom az internátust, anyu meggyógyul, majd meglátjátok! Az osztálytársaim nem érdekeltek.

És akkor jött Gubler asszony. Az első pillanatban – az internátus társalgójában – semmi rosszra nem gondoltam, és teljesen nyitott voltam, mert Gubler asszony úgy nézett ki, mint az a kedves színésznő,

aki épp egy anya szerepében vált híressé az egyik kora esti tévésorozatban. Gyümölcslevet ittunk, kellemesen elbeszélgettünk, és egészen addig fogalmam sem volt arról, hogy a gyámügytől jött, amíg egy fél órával később elő nem adta, mit is akar tőlem valójában. Azért akart megismerkedni velem, mert a gyámhatóság lesz a törvényes gyámom, ha az anyám meghal.

Mindig is tudtam. De addig a pillanatig soha nem gondoltam rá. Még ma sem vagyok képes beszélni arról az érzésről, ami akkor a hatalmába kerített, és utána nem akart többé elereszteni. Azt hiszem, ezt nevezik pániknak. A pusztá félelem, ami akkor környékezi meg az embert, ha valami rettenetes dolog közelít feltartóztathatatlanul, és semmit, de semmit nem tehet ellene.

Aznap délután a kórházban más szemmel láttam anyut. Mintha csak akkor vettem volna észre, milyen sovány és sápadt, és hogy már enni sem tud önállóan, mintha csak akkor tudatosult volna bennem, hogy az orvosok leállították a kezelést, és az infúziós csöveken át már csak fájdalomcsillapító és folyékony táplálék áramlik.

Anyám meg fog halni.

Vajon ő maga is tudta?

Az ablaküvegen még ott díszelgett a cukorsüveg, amit néhány héttel korábban odafestettem. Mindig arról beszélgettünk, hogy együtt elrepülünk oda, amint anyu egészséges és elég erős lesz hozzá. Amikor kicsi voltam, történeteket találtam ki a cukorsüvegről. Úgy képzeltem, ott van Csodaország bejárata, és mögötte egy hatalmas kert terül el, ahol zene szól, és boldog emberek rágcsálják a csokoládéfákat. Szívesen álmodoztam arról, vajon kik lakhatnak ott, mi történik velük, és mit szólnának, ha egyszer meglátogatnám őket.

Hirtelen el kellett fordítanom a tekintetem a képről. Hirtelen világgossá vált, hogy anyu és én soha nem fogunk elrepülni oda. Hirtelen

csak arra tudtam gondolni, amit anyu mondott, amikor odafestetem a cukorsüveget.

– És most ferd még oda a falat is! – mondta, amikor elkészültem.

– Itt nincs fal, anyu.

– De az is hozzá tartozik. Ezek a gyökereid. Soha ne felejtsd el! Hallod? Elrepülhetsz a cukorsüveghez, de a saját hozzátartozóidhoz nem. Ezt soha ne tekintsd normálisnak!

A cukorsüveg köré vont falam kissé furcsára sikeredett, mert közben elfogyott a barna festékem, és szürkével kellett folytatnom. Hosszú fal volt, az ablak bal alsó sarkából a cukorsüveg körül egészen a jobb felső sarokig, ahol már majdnem a redőny kezdődött. Elég hosszú ahhoz, hogy minden álmod újra bezárjon. Azt, hogy anyunak már akkor sem voltak álmai, amikor ezt a képet festettem, csak azon a délutánon értettem meg.

Azt kívántam, bárcsak tudnánk róla beszélni. El tudom képzelni, mennyire vágyhatott anyu valakire, akinek elmondhatja – a félelmét a haláltól, az aggodalmát, hogy egyedül hagy engem, és mindazt a sok problémát, amiről én akkoriban semmit sem tudtam. Az egyedüli személy, aki segíthetett volna neki, olyan távol volt, hogy annál távolabb már nem is lehetett. Ott húzódott közöttünk a fal, a háttérkerítés és a szögesdrót, az automata fegyverek és az úgynevezett halálsáv, ahol kutyás őrök cirkáltak és fényszórók pásztázták végig a területet emberek árnyékai után kutatva, akik a kerítésen át Nyugatra akartak menekülni. Mert ez a kerítés egy rettenetesen elszánt kis országot védett, mely azt állította, hogy a kinti világtól kívánja megóvni állampolgárait, de ehelyett fogva tartotta őket.

Hasonlóképp, mint Csipkerózsika meséjében, csak hogy itt közel-távol nem volt egyetlen herceg sem.

2

EGYSZER OLVASTAM AZ ÚJSÁGBAN egy férfiról, akinek egy rablótámadást követően átmenetileg emlékezetkiesése lett. Amikor elmesélték neki, mi történt vele, egyszerűen nem akarta elhinni. Sem magára a támadásra nem emlékezett, sem arra, hogy mi történt közvetlenül előtte.

– És jól is van ez így – jelentette ki. – Mert különben az ember újra és újra átélné, miközben visszaemlékezik.

Pontosan tudtam, mire gondol. Minden apró részletére emlékszem annak az órának, amikor addigi életem véget ért – amikor értesültem anyu haláláról. Akkoriban újra és újra felidéztem, és hosszú időbe tellett, amíg ismét képes voltam belépni iskolám biológiatermébe anélkül, hogy elfogna a szédülés.

Súlyos csapásként ért, hogy az új iskolában éppen Inge Gründel tanította a természet csodáit. Nemrég még szerettem a biológiát, ott azonban minden óra ugyanazzal a kízó rituáléval kezdődött: Inge Gründel felült a kísérletező pultra, amely keresztben állt a bioszteremben, a kezébe vette a jegyzetfüzetét, és kínos csendben böngészni kezdte a névsort, az napi áldozata után kutatva. Az osztály minden tagja kővé

dermedt, amíg Gründel tanárnő megfelelően ki nem élvezte a feszültséget, és pisztolylövéshez hasonlóan el nem durrantott egy nevet. Miközben harminc lélek hálás „Hhhh” kíséretében végre levegőt vett, a felszólított diák szorongva előrement, arccal az osztály felé megállt, és a tanárnő kikérdezte az elmúlt hetek tananyagából. Gründel tanárnő alattomos arckifejezése szemernyi kétséget sem hagyott afelől, hogy őt egy olyan anyag érdekli, ami nem is szerepelt a tantervben: az erősebb törvénye...

Tudtam, hogy ezen a napon én leszek az áldozat. Jéghideg ujjaimmal a tollamat szorongattam, és közben vakon meredtem a munkafüzetemre. Saját szívdobogásom a fülemben dübörgött. A nyelvem annyira ki volt száradva, hogy attól tartottam, nyeléskor kis darabok fognak letörni belőle. Megpróbáltam visszaemlékezni, miről volt szó a legutóbbi biológiaórán, de a fejemet mintha kiürítették volna. Mellettem Meggi Pfeiffer papírdarabkákat szakított ki a füzetéből, és kinyjában pici kolbászkákká sodorta őket.

– Jutta Polze – harsogta Gründel tanárnő.

Jutta Polze az azt megelőző héten felelt, szépen teljesített, és feltehetőleg ő volt az egyedüli diák az osztályban, aki azt képzelte, biztonságban van. Tiltakozása egyetlen rövid nyögésben merült ki, majd elindult, mint birka a vágóhídra.

Éreztem, ahogy ismét keringeni kezd a vérem, és hatalmába kerít egy már-már diadalittas életérzés. Megint túléltem egy biológiaórát! A létért való küzdelmem minden kedden erre az ötpercnyi pánikra koncentráldott kilenc óra harminc és kilenc óra harmincöt között, amikor is az összes többi problémám szinte jelentéktelennek tűnt. A rákövetkező megkönnyebbülés olyan erővel tört rám, hogy az óra hátralévő részéből szinte már semmit nem éreztem. A gondolataim máris messze jártak...

Meggi azonban határozottan oldalba bök, amitől hirtelen visszatérek a jelenbe.

– Lilly, ne aludj! Te *következel!*

Tehetetlen döbbenettel bámulok magam elé. Jutta Polze már régen visszaült a helyére, és az imént még tisztára törölt táblára valaki egy meglepő alakzatot firkantott fel.

– *A porzók! A porzók!* – suttogja Meggi könyörögve.

Még ilyen távolról is látom, hogy Gründel tanárnő szemei résnyire szűkülnek. Mosolyra húzódik a szája, és úgy tartja a kezében akrétát, mint egy hajítódárdát.

– Gyere csak ki, Lilly! – mondja. – Rajzold be nekünk a porzóleveleket!

Lebukdászok a terem elejébe vezető lépcsőfokokon. Gründel tanárnő felém nyújtja akrétát.

– A porzóleveleket – ismétli meg, szinte már barátságosan. Valószínűleg sejti, hogy épp az imént hallottam életemben először a *porzó* szót.

Kis szürke agysejtjeim minden vésztartalékot bevetnek, mialatt a tábla felé közeledem. Por. Védelem. Külvilág. Aha. Az ott a táblán nyilván egy virág, a porzólevél pedig biztosan egy olyan levél, amely megvédi a virágot a portól! Visszafojtott kuncogás hangzik fel itt-ott, amikor finom vonalakkal egy kis takarót rajzolok Gründel tanárnő virága köré. Gründel tanárnő nem szakít félbe, már előre örül, a mosoly ott játszadozik az ajkán.

Azután lehervad. Kopogtatnak. Egy idősebb diáklány áll az ajtóban, egy pillantás, egy sejtelem.

– Lilly Engelhart itt van? Az igazgatónő hívhatja...

Elpattanok, ezer darabra török. A kéz, amely az imént még hozzám tartozott, gondosan visszahelyezi akrétát a tartójába. Egykori

lábaim az ajtó felé mozdulnak, ahol az idegen lány utat enged nekem. Ám még hallom, amint Gründel tanárnő száján reflexszerűen kicsúszik a gonosz megjegyzés, amitől ő maga is megijed:

– Már megint megúsztad...

Én, Lilly Engelhart, tizenhárom évesen, 1988. november 22-én, 9:55-kor megszűnök létezni.

3

EGÉSZ ÉJJEL ESETT A HÓ, és még reggel is nagy pelyhekben hullt. A park nagy, fehér papírlapként tárult elém. Hallottam, amint az újabb pelyhek a hótakaróra hullanak, ami nyugtalanító volt, mert ezen kívül semmi mást nem hallottam: sem az autókat, sem az embe-
reket, sem a fákon ülő madarakat. Tökéletes csend volt, csak a hó-
pelyhek surrogtak és lármáztak, akár egy szemtelen, téli méhraj. A hótakaró mintha foglyul akarta volna ejteni a lábaimat, alig tud-
tam őket megmozdítani, és a kezeim sem működtek rendesen, mert
amikor a tenyeremet a friss hóhoz érintettem, semmit sem éreztem.
Sem hideget, sem nedvességet, sem a frissen leesett hó finom puha-
ságát. Megálltam és hátravettem a fejem, vártam, hogy a hópelyhek
csipkedjék az arcomat, de semmi.

Meghaltam! – hasított belém. Nem anyu halt meg, hanem én! Igen,
bizonyosan ez történt... A táblánál állva szívinfarktust kaptam.

Ám amikor ismét hátrafordultam, megláttam a lábnyomaimat a
hóban. A kórház hátsó bejáratától vezettek végig a kerti padok és a
tavacska mellett egészen le, a kis facsoportig. Idelenn a fenyők kar-
jukat a magasba emelve üdvözölték a havat, hogy mossa le róluk a

lassan elmúló év porát, ideleenn a lombhullató fák rügyei már az eljövendő tavaszról suttogtak, ideleenn minden fának megvolt a maga téli álma. Szörnyű érzés volt nem elhinni, nem megbocsátani, hogy az idő anyu halálával nem állt meg, hogy csak elzsibbadt tagjaim jelezték, hogy az ő élete ért véget...

Judith nővér állt az ajtóban, és felém integetett. Ideje volt elbúcsúzni.

Anyu arcán kissé meglepett kifejezés ült, mintha utoljára még azt akarta volna mondani: Ezt egészen másképp képzeltem el! A halál kisimította a ráncokat, amelyek az elmúlt hónapok során a szája körül és az arccsontjai alatt keletkeztek. Szempillái a neonlámpa világos fényében kékes árnyékot vetettek, mintha be akarnák takarni az alvó arcot. Nem volt haláltusa, csak alvás, béke, megváltás, és mindez olyan hirtelen és csendben történt, hogy nem maradt idő arra, hogy még idejében értesítsenek.

– Emiatt ne gyötörd magad – mondta Judith nővér halkán. – Hiszen te mindig vele voltál. Olyan gyorsan történt... azt hiszem, észre sem vette, hogy ezúttal nem voltál ott mellette.

– De valaki itt volt – suttogtam anyu arcát fürkészve. Nem számítottam rá, hogy anyu még egyszer valaha ilyen szép lesz. – Valaki várt rá...

Judith nővérnek könnyek gyűltek a szemébe. Én nem tudtam sírni. Azt reméltem, hogy anyu küld még valami jelet, hogy egy gondolat, egy kép átszáll hozzám, de semmi nem történt. Csak azt a megmagyarázhatatlan sejtést hagyta hátra, a sejtést egy nagy titokról.

Gubler asszony felállt, amikor Judith nővérral elindultunk felé a folyosón. Tényleg nem vesztegette az időt, hogy érvényesítse a velem kapcsolatos jogait. Ő volt az, aki az igazgatói irodában várt rám, de

a kórházban azután egyszerűen faképnél hagytam. Judith nővérrel ketten pakoltuk össze anyu holmijait, aztán letöröltük a cukorsüveget az ablakról.

– Lilly, mi... mi lesz most veled? – kérdezte Judith nővér elfogódottan.

Gubler asszony felé intettem a fejemmel.

– Majd ő megmondja.

Azután Gubler asszony autója felé menet gyorsan átszeltük a parkolót.

– Mivel továbbra is a bentlakásos iskolában maradsz, külsőleg nem sok minden fog megváltozni a számodra – jelentette ki.

Sok mindent felelhettem volna erre, de inkább csak ennyit kérdeztem:

– Mit csinálunk a lakással?

– Majd közösen átválogatjuk a holmijaitokat – mondta Gubler asszony. – Amit meg akarsz tartani, azt elhelyezzük egy raktárban. A maradékot elvitetjük... ezt hívják lomtalanításnak.

– De lehet, hogy Pascal meg akarja tartani a lakást! Nem várhatnánk a felmondással, amíg visszajön? – Megtorpantam. – Akkor hétvégén hazautazhatnék...

– Nem hiszem, Lilly – mondta Gubler asszony. – Az anyukád és Plotin úr nem voltak házasok...

– Na és?

– Azonkívül ő szinte soha nincs otthon – folytatta közönyösen. – Gondolkodj, Lilly! A gyámügyi hivatal ezt soha nem engedélyezné.

– A gyámügyi hivatal azt teszi, amit ön javasol! – vágtam vissza. Gubler asszony ügyesen témát váltott.

– Sikerült egyáltalán elérnetek?

TETSZIK? MI IS NAGYON SZERETJÜK.

Szívből ajánljuk,
ha öröme és felszabadult percekre vágysz!

**Már rendelhető!
ÉLVEZD MIHAMARABB!**

**MOST
KEDVEZMÉNNYEL**

lehet a tiéd!

[Megnézem.](#)

NE HAGYD KI!

Rendeld meg most a kiadónál!

Még több jó könyv

megjelenését támogatom veled.

[Imádom a jó könyveket. Kérem máris!](#)

– Pascalt? Nem. – Mogorván és kelleetlenül újra elindultam. – Valahol a déltengereken nyári ruhamodelleket fotóz. Judith nővér hagyott egy üzenetet az ügynökségénél.

– Mi van anyád nővérével?

– Á, ő az NDK-ban él. Biztosan nem engedik ki.

– Családi okokból néha sikerül...

– Eddig még soha nem sikerült – mondtam barátságtalanul. – Azóta nem látták egymást, mióta anyu lelépett. Akkor most mi értelme lenne?

Gubler asszony kinyitotta a Golf anyósülésének ajtaját, és megvárta, amíg beszálok.

– Más rokonaid nincsenek – mondta. – Szerintem fel kellene hívnod.

– Nem lehet. Odaát nincs mindenkinek telefonja. Maga talán nem tudta?

– Nincs telefonjuk? – csodálkozott Gubler asszony. Ezt tényleg nem tudta. Beszállt az autójába.

– Lena táviratot kap, a többiek gyászjelentést. Tessék, már készen is van a szöveg. – Előhúztam egy összehajtogatott papírlapot a kabátom belső zsebéből. A papír gyűrött volt, a széle elkoszolódott, mivel már egy ideje magamnál hordtam. Anyu adta ide egyszer minden kommentár nélkül. Otthon olvastam el, azután többé egyetlenegy-szer sem hoztam szóba. De erről Gubler asszonynak nem kellett tudnia. – Anyu maga választotta ki – mondtam. – És ideírt még néhány dolgot, a temetéssel kapcsolatban. Zene meg ilyesmi...

Gubler asszony bizonytalanul a papírért nyúlt.

– Ez ráér holnapig – mondta.

– Minél előbb, annál jobb – feleltem.

Később a fűtetlen lakás étkezőasztalánál ültünk egymással szemközt, és borítékokat címeztünk meg. Minden címzéshez hosszú időre